

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostolpna min vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360
Uprava:
Telefon 44
se ne vračajo.
je priložiti znamko
odgovor.

Protest N. S. S. proti draginji in korupciji.

SHOD NSS V LJUBLJANI. PRENAPOLNJENA DVORANA. STOTINE LJUDI ODHAJA, KER NI VEČ PROSTORA. ENOTNA FRONTA DELAVSTVA Z INTELIGENCO. SPLOŠNO SOGLASJE Z OBRAMBNO POLITIKO NSS PROTI KAPITALISTIČNIM IZKORIŠČEVALCEM.

Shod NSS, ki se je vršil včeraj v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani pomeni naravnost izpovedno zaupnico ljubljanskega prebivalstva Narodno - socialistični stranki in njeni dosedanjim nekompromisnim načelom in neupogljivosti na stališču obrambe delavskega ljudstva stoječi politiki. Že četrte ure pred napovedanim začetkom shoda je bila dvorana nabito polna. Govornika, ki sta prišla deset minut pred napovedano otvoritvijo, sta se komaj prirnila na govorniško mesto.

Točno ob pol 8 je R. Juvan otvoril shod, pozdravil vse navzoče, ter podal v kratkem nagovoru vzroke, ki so prisilili Narodno - socialistično stranko k sklicanju protestnega shoda proti, vsled napakega gospodarjenja v državi vedno bolj rastoči draginji in korupciji, ki se razširja po naši državi.

Kot prvi govornik je nastopil Fakin Zorko, načelstveni tjanik NSS, ki je v stvarnem govoru, na podlagi narodno - ekonomskih zakonov podal zbranim zborovalcem točno sliko narodno - državnega gospodarstva pri nas. Pokazal je pota, katera bi moralo iti naše državno gospodarstvo preko vseh strankarsko - osebnih interesov, da bi dvignilo našo valuto in mednarodno zaupanje do naše države in s tem splošno blagostanje v naši državi. Njegov res premislek vredni referat prinesemo jutri v celoti. Za svoja izvajanja je žel burno odobravanje vseh navzočih.

Kot drugi govornik je nastopil nar. poslanec Brandner, ki je predvsem kritiziral naše državno gospodarstvo, ki izkazuje za bodoči proračun blizu 2 milijardi deficita. Izdatke hočejo omejiti s tem, da ukinitvejo podporo našim kulturnim zavodom, bolnišnicam in hiralnicam. Finančni ministri dr. Kumanudi je poteval te dni v Anglijo, da izposluje posojilo. Imel bo težko stališče, ker vsled slabe politike na znotraj in na zunanji ne živi naša država potrebnega ugleda. Krivi so temu radikali, demokrati in veleagrarci, ki so v vladi od sprejetja ustave in imajo sedaj v odsotnosti kralja tudi kraljevsko oblast v svojih rokah.

Vso moč izkoriščajo v svoje strankarske svrhe. Poslance so poslali na dopust, da so brez vsake kontrole. — Od meseca junija naprej se — pogajajo. Radikali hočejo črpati milijone od družbe »Omnium Serbe«, demokrati pa hočejo imeti v kompenzacijo železniško ministrstvo, ker bo razpolagalo z denarjem. Taka je naša politika od meseca junija naprej, zato ne uspehi na finančnem in gospodarskem polju. — Govornik se je nato pečal z bankami, ki so se po 25. septembru, ko je že stopila v veljavo prepoved izvoza tujih valut, valuto izvažale. Na ljubljanski pošti so vestni uradniki ustavili 235. denarnih pisem, katera so se morala po nalogu finanč. in poštne ministristva vrniti odpošiljateljem zagrebškimi in beograjskimi bankam, namesto da bi jih država konfiscirala in krivce kaznovala po zakonu za pobijanje draginje. Govornik je navedel

imena vseh prizadetih bank, po številu okoli 20 in naslove onih bank v Ameriki, Angliji, Italiji in Švici. — Vlada je pogrešila, ker je svojo namesto, staviti trgovino s tujimi devizami in valutami pod kontrolo, prehitro publicirala in poleg tega prepoved vzpostavila kontrolne komisije. Ker je bilo jasno, da bodo po vladini naredbi tuje valute takoj padle, so spekulativne banke z mrzlično naglico skušale spraviti preko meje svoje zaloge in s tem hote ali nehoti škodovati državi. Največja napaka je, da je vlada odredila da se denarna pisma odpošiljateljev vrnejo, ne da bi se komisijonelo ugotovila vsebina, tako da sedaj manjka corpus delicti. Zanimivo je, da so v času, ko so ležala pisma na ljublj. pošti zagrebške banke zahtevale, da se pošiljatev pošlje naprej, sklicujoč se pri tem na dovoljenje iz Beograda, dočim je naša vlada v Beogradu, še predno je odredila, — da se mora pošiljatev po 25. septembru vrniti bankam, vprašala, katere banke so prizadete. Mi proti takemu postopanju odločno protestiramo, če tudi nas bodo vnovič obmetovali s protidržavnimi elementi. V interesu naroda in države je, da se napravi takemu gospodarstvu — konec. Govoru poslanca Brandnerja so zborovalci sledili z velikim zanimanjem in odobravanjem.

G. Fakin je nato prečital resolucijo, ki naj se odpošlje na centralno vlado v Beograd in pokrajinski vladi v Ljubljani, ki je bila od vseh navzočih soglasno sprejeta. (Pri vprašanju, če je kdo proti, se je oglasil v ozadju glas — dr. Žerjav.) Resolucijo objavimo jutri v celoti.

K besedi se je priglasil nato nar. posl. Bernot (JSDS), kateremu je predsednik shoda lojalno podal besedo. Poslanec Bernot je poudarjal pomembnost skupnega delovanja vsega delavnega ljudstva proti kapitalističnim izkoriščevalcem in pozival na skupen nastop v gospodarskih vprašanjih. Pozval je zborovalce, da naj ne pripuste, da bi reakcionarna JDS še kedaj dobila ljubljansko občino in Slovenijo v svoje roke.

Predsednik Juvan se je nato vsem navzočim zborovalcem za njihovo pazljivo prisotnost zahvalil ter si lažno uspeli shod med splošnim navdušenjem za NSS in ostrimi protesti proti izkoriščevalcem naše države in s tem našega delavnega ljudstva zaključil.

Včerajšnji shod NSS je pokazal, da se je tej stranki prorečilo združenje naše inteligence z najpriljubljenejšim proletariatom. Ovrtnik poleg odprte in zamazane delavske srajce, uradniška žena poleg žene delavca, to je jasen dokaz, da NSS polagoma dosega svoj cilj in združuje v borbi za svoje pravice on delavno ljudstvo, ki živi od dela svojih rok in svojega uma. Upamo, da ni daleč več čas, ko bo NSS dosegla med našimi občinstvom ono upoštevanje, ki ga radi svojega pozitivnega dela zasluži.

Razmejitve naše severne meje.

Maribor, 14. okt. V okviru razmejitvene komisije je že docela izvršena razmejitev na bivšem štajerskem ozemlju in sicer od Radgone do Kokošnjaka. Postavljeni so v zmislu st. germanske mirovne pogodbe določeni mejniki ter so tudi izdelani vsi potrebni zemljeknjižni načrti in izročeni oblastem. V kratkem se bo izvedla na tem ozemlju končno veljavna zasedba. V mejnem odseku od Radgone do Sv. Ane se bo v kratkem izvršila razvrstitev in postavljanje mejnikov, dočim v odseku sv. Ane začasno še ni mogoča ureditev mejnega vprašanja, ker je potrebno, da se poprej razčisti

zapadno madžarsko vprašanje v zvezi z razmejitvijo Burške. Vprašanje mejne črte od Kokošnjaka preko Strajne do Orčevo se nahaja v pretresu. Razmejitvena komisija je mejne črte od Orčevo do Peči na grebenu Karavank že določila v zmislu mirovne pogodbe, ki navaja kot mejo vododelnico. Večje nesporazumitve med dvema interesiranimi delegacijama vlada samo glede Podkorenskega sedla.

Maribor, 14. okt. Radi važnih razmejitvenih vprašanj je odpotoval predsednik naše delegacije v razmejitveni komisiji general Plivelic s svojimi izvedenci danes v Beograd.

ANGLEŠKO POSOJILLO NAŠI DRŽAVI.

Beograd, 14. okt. Finančni ministri dr. Kumanudi bo po poročilih listov v soboto odšel v London, kjer ga bo pričakoval ravnatelj Narodne banke g. Novaković. V Beograd je došel poverjenik angleškega sindikata, ki ponuja naši vladi posojila 3 mil. funtov sterl., ki bi se porabili v investicijske svrhe in za odplačilo dolga pri Narodni banki. Obresti tega posojila bi znašale 8 odstotkov.

SPREJEM ČASTNIKOV V AKTIVNO SLUŽBO.

Beograd, 14. okt. Včeraj je ministri za vojni in mornarico dobil na ministrskem svetu pooblastilo, da sme sprejeti v aktivno službo vse one rezervne častnike, ki so prosili, da bi bili sprejeti v aktivno službo. Verjetno je, da bo ukaz o tem izdan pred prihodom Nj. Vel. kralja.

REPRESALIJE.

Beograd, 14. okt. Ker Italijani ne dovolijo, da bi se otvorile naše šole v Istri, je ministrstvo za prosveto odredilo, da se na otoku Krku ne dovoli otvoritev italijanske šole.

MADŽARSKI ZASTOPNIKI SO PRIZNALI KRIVDO GLEDE DOGODKOV V BURŠKI.

Dunaj, 14. okt. (Izv.) Na pogajanjih v Benetkah so zastopniki Madžarske ponovno izjavili, da je madžarska vlada vsak trenotek zmožna izprazniti sporno ozemlje od insurgentskih tolpa in da to zavisi le od njene dobre volje. S tem so Madžari priznali, da je pripisovati vse dogajanje dogodke v Burški in vse iz istih nastale komplikacije le njim samim. Z ozirom na to izjavo je prišel tudi Torretta do prepričanja, da so Madžari dosedaj namenoma sabotirali določbe trianonske pogodbe, ter je opozoril zastopnike Madžarske, da bo odšel antanta v slučaju potrebe s prisljimi merami nastopila proti Madžarski, ako bi slednja ne hotela izpolniti svojih obveznosti napram Nemški Avstriji. Razven tega bi v tem slučaju izgubila Madžarska vse ugodnosti, ki bi jih dosegla na konferenci. Glede Sopronja in okolice so se delegati zedinili v toliko, da se izvede tam pod mednarodnim kriterijem in s sodelovanjem enega avstrijskega in enega madžarskega zastopnika ljudsko glasovanje. Razven tega pošlje antanta v Burško nekaj svojih čet. Za izpraznitev zapadne Ogrske je določen rok 3 tednov. V slučaju, da izpade ljudsko glasovanje glede Sopronja in okolice v prid Madžarski, namerava antanta za ta okraj odrediti dalekosežne prometne in trgovske svobosčine.

POLJSKI USPEHI V GORNJE-SLEZIJSKEM VPRAŠANJU.

Pariz, 14. oktobra. (Izv.) Glasom razsodbe zveze narodov glede meje med nemško in poljsko posestjo v Gornji Slezijski pripade mesto Tarnovica Nemčiji, ves ostali del tega okrožja pa dobi Poljska. Oficijski tekst razsodbe je vrhovni svet danes odposlal nemški in poljski vladi. Oficijska proglasitev pa se bo izvedla šele po notifikaciji razsodbe. Zasedanje vrhovnega sveta v gornje-slezijskem vprašanju je končano. Francoska in angleška vlada se bosta dogovorili le še o merah, potrebnih za izvedbo razsodbe. Mesec dni po oficijski notifikaciji s strani vrhovnega sveta ima vsaka od prizadetih držav pravico zasedati prisojeno ji ozemlje. Zveza narodov smatra za umestno vzpostavitev mednarodne komisije, ki bi tekom 15 let nadzirala odnose med Poljsko in Nemčijo. Tekom te dobe naj se ne ustvarijo tudi nikake carinske meje.

Berlin, 14. okt. (Izv.) Poročila tukajšnjega časopisja glede odločitve zveze narodov v gornje-slezijskem vprašanju, ki se je izrekla na podlagi tajnega dogovora med Poljsko in Češkoslovaško, glasom katerega odstopi Poljska v slučaju, da dobi industrijske okraje, nekaj ozemlja Češkoslovaški, — se sedaj od poučenih krogov izpolnjujejo še v toliko, da v istini obstoja navedena tajna konvencija med Poljsko in Češko, podrobnosti katere pa še niso znane.

Ob zagrebških Kvaternikovih proslavah.

Prebiramo v hrvatskih zajedničarskih listih poročila o proslavi petdesetletnice smrti Evgena Kvaternika. Beremo jih in zmagujemo z glavjo.

Težko je danes govoriti o hrvatskem problemu. Stvar je po eni strani zelo enostavna, po drugi pa silno komplicirana, odvisno od tega, s kake perspektive jo motrimo. Izven dvoma pa je, da je vsa zadeva, ako jo pogledamo od zuna, vzemimo s stališča Francoza ali Amerikanca, tragična in smešna obenem.

Vsi govori na proslavah v Zagrebu, na proslavah, ki jih je vzprijel topol takolmenovani Hrvatski blok, so bili govorjeni povsem aktualno, to je ob neprestanem nantigavanju na današnji politični položaj. Kar je delal Kvaternik zoper Avstrijo, vse to se je opisovalo s prozornimi povdarki, da je pravzaprav razumeti sodobneje... Odpor proti Madžarom in Dunaju, neprestana borba zoper nasilno politiko teh dveh činiteljev, vse to je veljalo v resnici — vsaj na proslavah — drugemu sovražniku ponosnega hrvatstva. Ob burnem odobravanju je pripovedoval bivši minister N. Mate Drinković z vsem povdarkom in slovesnostjo, da sodbinom Hrvatske ne može odlučiti nego samo hrvatski narod zakonito sakupljen u hrvatskom saboru, a ta hrvatski sabor da more urediti, kakor bo vedel in hotel, svoje odnose s Srbi in Slovenci v mejah današnjega mednarodno priznanega teritorija.

Tako je zajedničarska politika povsem tam kjer Radićeva in državno-pravna teorija je naposled vedno se ponavljajoči program hrvatskih strank. Historizem in formalnost, glavni oznaki hrvatske politične preteklosti, postajata zopet osnova vsemu dejanju in nehanju politiki v trojedini kraljevini Hrvatski.

Navdušenje, ki je kipele visoko, visoko, je našlo svojo kulminacijo v zanešenih besedah, da Hrvat, ki nikdar ni poznal robovanja, tudi zaneprej ne bo nikomur rob...

To slednje je ono, ob čemer se človek ustavi s težkim srcem. Kako strašna slepota je človeka! Kako more biti politična kalkulacija realistična, če se verjame očitni samoprevari, da Hrvatska, za katero se ne da zbrisati dobe od 1. 1102 do 1918, kljub letu 1848, ni bila nikdar podložna tujcu! Kaj moremo na podlagi tega pričakovati od bližnje bodočnosti, kdo bo oni, ki bo znal in mogel izpeljati zopet hrvatsko politiko na realna tla, na tla pozitivnega sodelovanja in sporazuma. Ali naj se res spomnimo onega znanega madžarskega dovtipa, da Tisza vselej, kadar hoče od Hrvatov doseči kako koncesijo, nkaže razobesiti na državnih poslopjih hrvatsko zastavo, da svedoči — hrvatsko državno samostalnost.

Kdo bo oni mojster nad mojstri, da bo med napakami in zmedami med absurdnostmi in realnimi težnjami, med smešnim, smiselnim in tragičnim, med vsemi temi brezbrojnimi vozli hrvatske politične situacije nastopil pravo pot in nas popeljal iz te neznosne atmosfere, v kateri so se obhajale Kvaternikove proslave. V interesu Hrvatov in nas vseh je, da se nam rešitev prezentira čim preje.

Arnauti pripravljajo napad z italijansko pomočjo.

Beograd, 14. okt. Po vesteh iz Skoplja se Arnauti hitro utrjujejo pri Malem in Velikem Kalčeriku in dovažajo novo artiljerijo, ki so jo Italijani izkrcali v Draču. Na fronti med Vohuro in Ljehom je položaj neipremenjen. Arnauti niso poizkušali nobenih napadov.

Beograd, 14. oktobra. Povodom poslednjih dogodkov na albanski meji je poslanec Jovan Gjonović predložil

ministru az zunanje stvari interpelacijo, v kateri zahteva odgovor na nastopna vprašanja: 1. V kaki fazi se nahajajo diplomatska pogajanja glede meje med našo državo in Albanijo? — 2. Ali smo z Albanijo v vojnem stanju in kakšne odredbe je sklenila kraljeva vlada? Ali misli vlada takoj sklicati narodno skupščino, kakor to določa člen 51 ustave?

NARODNA SKUPŠČINA.

Beograd, 14. okt. Po informacijah iz Pariza bo ministrski predsednik Pašić prišel v Beograd prihodnji teden.

Beograd, 14. okt. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o sklicanju narodne skupščine. Seje se je udeležil tudi predsednik narodne skupščine dr. Ribar. Sklenili so, da se skupščina skliče z ukazom, ni se pa še določil dan sklicanja. Dan sklicanja se bo določil, ko pride iz Pariza poročilo ministrskega predsednika Pašića o povratku kralja.

Borzna poročila.

Zagreb, 14. okt. Devize: Dunaj 9.85 — 10.10, Berlin 189 — 194, Budimpešta 41 — 42.50, Bukarešta 202 — 0. Italija izplačilo 1005 1015, Ček 995 — 1005, London 1011 — 1020, Newyork izplačilo 259 — 0, Pariz 1875 — 1900, Praga 284 — 288, Švica 4800 — 0. Valute: Dolar 253 — 254.50, avstrijske krone 12 — 13, carski rublji 11 — 15, češkoslovaške krone 270 — 280, napoleonondor 850 — 860, marke 190 — 0, rom. lei 190 — 0, lire 990 — 1000.

Beograd, 14. okt. Valute: Dolar 59 — 59.25, romunski lei 53, bolg. lei 41 — 45, češkoslovaške krone 68.50, avstrijske krone 2.40. Devize: London

242.50, Pariz 465, Milap 251.35, Berlin 52.90, Bukarešta 51.

Praga, 14. okt. Valute: nemška marka 66.25, švic. franki 1709, lira 353, franc. franki 663.50, sterlingi 356, dolarji 90.75, dinarji 135.25, lei 69.25, lei 61.75, avstr. krone 3.125, poljske marke 1.90, madžarske krone 13.60.

Dunaj, 14. okt. Devize: Amsterdam 89.950, Zagreb 968 — 972, Beograd 3862 — 3882, Berlin 1922 — 1928, Budimpešta 399 — 402, Bukarešta 1105 — 2005, London 10.090 — 10.110, Milan 10.065 — 10.085, Newyork 2665 — 2669, Pariz 19.180 — 19.220, Praga 2859.50 2865.50, Sofija 2695 — 2705, Varšava 60.50 — 62.50, Curih 49.975 — 50.025. Valute: Dolarji 2635 — 2639, bolg. lei 1545 — 1555, nemške marke 1922 — 1928, angleški funti 10.030 — 10.050, franc. franki 19.000 — 19.040, hol. goldinarji 89.700 — 89.800, lire 9.790 — 9.810, dinarji (tisočaki) 3791 — 3811, poljske marke 65 — 67, švicarski franki 49.845 — 49.895, češkoslovaške krone 2822 — 2828, madžarske krone 399 — 402.

Curih, 14. okt. Devize: 3.80, Holandija 180, Newyork 536, London 20.66, Pariz 38.70, Milan 20.50, Praga 5.90, Budimpešta 3.90, Zagreb 2, Varšava 0.15, Dunaj 0.25, avstrijske krone 0.20.

Danes je zadnji dan! Podpišite državno posojilo!

Šumadinec o reviziji ustave.

Šumadija je jugoslovanski Pijemont, jedro nekdanje Srbije in zato mora biti človek dvakrat vesel, da ravno od tam prihajajo glasovi, ki pričajo, da ni še vse srbsko javno mnenje zastupljeno po slovenskih političnih robotnikih, kateri ne morejo pojmiti, da je ideal jugoslovanstva popolna enakopravnost vseh treh ujedinih plemen.

Pred nekaj dnevi je priobčila »Epohe« na uvodnem mestu dopis iz Kragujevca, kjer govori o potrebi revizije ustave, če hočemo, da privedemo domovino v srečno bodočnost. Važna posledica Protičevega proglasa je, da se, pričenja srbska javnost orijentirati v drugo smer. Kadar se to zgodi, bo naša domovina ozdravljena in bo tudi konec ostudnega partizanstva par demokratov med Sovenci, kar je najgrša dedščina ugonobljene Avstrije, pravo valjhnostvo med nami...

Clankar pravi med drugim: »Eden od starih intelektualcev šumadijskih, ki je znan kot pošten in časten in iskreno slobodoumen delavec, je izgovoril po sprejetju ustave sledeče besede: Čudim se, da naši državniki in ljudje, ki so delali na zgradbi te ustave, niso imeli, brez bojazni smrti, toliko srčnosti in hrabrosti, kakor so jo imeli naši vojaki v rovih proti neprijateljskim napadom in topovskimi kroglicami.

In mi mislimo, da je to povsem točno.

Ako ustava, kakor je bila predlagana, ni bila dobra, niti ni odgovarjala dostojanstvu in slavi slobodoumne zemlje, potem je bilo treba hrabro in pošteno stati na onem stališču in reči: To ne velja!

Ako pa so bili ljudje — ako se jim tudi ne more odrekati ljubavi napram tej zemlji — plašljivi, bojazljivi ali pod vplivom stranke, potem so oni osebno in edini odgovorni, da ustava ne odgovarja nadam slobodoumnih sinov te zemlje.

Ali, kakor pravi na nekem mestu veliki historik angleški Džibon, Resnično junak in svobodomiseln je oni človek, kateri v svojem delu, če tudi ga je vršil z ljubavjo in oduševljenjem, popravi brez jeze sam vse ono, o čimer mu prijatelji in poštene ljudje pravijo, da ne velja.

Ce so v ustavi napake in pogrške, ki so donešene vsled izvestnih bojazni, izvestnega vpliva strank, zbog hitrega dela ali pa vsled partijskih animoznosti in zaslepljenosti — ne vidimo vzrokov, zakaj se ne bi iskreno, srčno in slobodno pristopilo k reviziji ustave? —

V tem tonu nadaljuje klopisnik »Epohe« iz Šumadije, srbski poštenjak, ki hrepeni po močni, veliki in slavni očetnjavi in kateremu je vsaka druga mentaliteta tuja. Ako bodo s tako naglico rastli med Srbi trezni »protidržavni elementi«, potem ni več daleč čas, ko bo naša domovina res duševno ujedinjena in zrela za socialno, gospodarsko in kulturno delo. Takrat bo pa tudi konec parazitov in marazmov, ki danes izpodjedajo temelje naše države.

Ako se hočete zavarovati pred slabo valuto, podpisujte državno posojilo!

Stoletnica deželne muzeja.

Včerajšnji »Slovenec« je prinesel podlistek o stoletnici deželnega muzeja v Ljubljani. V odborovi seji kranjskih deželnih stanov se je 4. julija 1821 na predlog škofa Avgustina Gruberja sklenila ustanovitev muzeja, deželni stanovski zbor je z ozirom na važnost in potrebnost takega zavoda za Kranjsko deželo ta sklep 15. oktobra 1821 potrdil in s tem položil temelj instituciji, ki naj bi bila po svojih zgodovinskih, arheoloških, etnografskih in prirodoslovnih spomenikov zrcalo naše domovine od prvega začetka možne historične analize.

Vsak deželni muzej je strogo znanstven zavod, katerega prva naloga obstoji v tem, da zbira, urejuje in ohranja vse, karkoli ima za deželo zgodovinsko vrednost, predvsem pa ono, kar označuje specifični notranji razvoj njenih prebivalcev (umetnine, veznine, narodne noše itd.) ter vse, kar nudi domača zemlja kot taka v prirodoslovnem oziru. Drugo nalogo pa rešuje muzej s tem, da vzgaja ljudstvo potom znanstveno urejenih a po primernih napisih in označbah tudi lajku razumljivih v zbirkah izgotovljenih predmetov in ne v zadnji vrsti potom večkratnih predavanj od strani muzejskega uradništva. Poleg tega pa je muzej s svojim materialom v svrhu raziskavanja in primerjanja na razpolago tudi znanstvenim zavodom, v kolikor s tem ne krši svojega avtonomnega značaja.

Vprašanja, v koliko zadosti specijelno naš muzej svojim nalogam, se skoraj ne upam dotakniti, a konstatiram, da je muzej — na katerem ima interes vsa slovenska javnost, predvsem pa vsi tisti ali pa potomci tistih, ki so ga podpirali ali z denarnimi prispevki ali pa so z darovanimi predmeti bogatili njegove zbirke — dolžan nuditi slovenskemu ljudstvu več nego mu nudi. Muzej ni nastal za tistih par uradnikov, ki delujejo ali bi morali delovati v njem, temveč je izšel iz ljudstva za ljudstvo in ravno slovenska radodarnost in brezprimerno globoko razumevanje za ta zavod v vseh plasteh našega naroda je napravila institut, ki oddaleko nadkrijuje vse druge provincialne muzeje.

Toda to je ravno, da naš muzej ni več, temveč konglomerat najrazličnejših uradov ali boljše rečeno »Absteigequartiere« za vse one urade, o katerih pravijo, da so nujno potrebni, a se kljub temu niti njim samim niti višjim oblastem ne zdi vredno, da bi se resno pobrigali za primerne lokale izven muzeja, kamor gotovo ne spadajo in so prišli tja samo vsled mučne kratkovidnosti muzejskega ravnateljstva. Tako se je nekega dne vgnezdila v muzejske prostore »Zaloga šolskih knjig« s celim svojim aparatom in večja dvorana galerije slik občinstvu še danes ni pristopna, ker se je nastanil v njej nek francoski institut, ki ravno toliko spada v muzej, kakor egiptovska mumija med rimske izkopnine (glej muzej, I. nadstropje, levo!). Nejasno je obiskovalcem muzeja tudi, kaj pomeni blesteči se napis »Predavalnica« nad vrati v pritličju. Za koga predavalnica, kaj predava in komu in kdaj so predavanja?

Najboljše, kar je ravnateljstvo v zadnjih letih ukrenilo, je njegovo zanimanje za prirodoslovni oddelk, kjer je vsaj na razpredelivni in označbi posameznih predmetov razviden neki na-

predek od vitrine. Častno mesto na etiketah zavzema namreč slovensko ime in prav nič se mi ne ljubi misliti nazaj na one čase, ko je mnogo predmetov bilo krščenih samo z nemškimi ali pa samo z latinskimi imeni. A glej, v zadnjih tednih (morda odkar je ravnatelj tudi član humanističnega društva!) zapaziš na velikih etiketah v komaj vidnih črkah zapisana imena živalic najprej v latinščini in potem šele v slovenščini. Ali slavno ravnateljstvo morda misli, da šine tudi nam latinščina kar čez v glavo in da bomo z lornjoni hodili v muzej? Ker poseča muzej brezprimerno več navadnega ljudstva kakor pa znanstvenikov, ker je muzej refleks zgodovine kranjske dežele in slovenskega življa in ker se znanstvenik vsled svoje predzobrazbe gotovo lažje orjentira kakor lajik, je pač minimum, kar ljudstvo, ki je muzej ustvarilo in ga vzdržuje, more in mora zahtevati, da se muzejsko uradništvo kakor po drugih muzejih tako tudi pri nas pri označbi javno razpostavljenih predmetov ozira v prvi vrsti na ljudsko maso in v drugi še le na znanstvenike — specialiste, to se pravi, da naj slovenskim imenom sledijo druga in ne narobe. V etnografski zbirki pa ti je prihranjeno oboje, latinščina in lornjon, kajti tam je sploh jako malo etiket, ki pa imajo povečini to svojstvo, da nosijo še vedno nemške napise (China, Japan usw.). Upam, da bo novi šef etnografskega instituta temeljito pomedel s to brkljarjo. Če so zaboji, v obilici naloženi po raznih hodnikih, muzeju v olepšavo, dvomim. Vse pač kaže, da nekdo sploh in da ni v zame potrebnega časa za izvršitev naloge, ki mu je poverjena. Kdor vse zna, malo naredi!

Naj bo dovolj. Kot interesiranec, ki obiskujem muzej že nad 10 let in zasledujem njegovo delovanje in nedelovanje, danes v prvi vrsti enega ne morem razumeti, kako je ravnateljstvo deželnega muzeja moglo prezreti stoletnico svojega lastnega zavoda, onega zavoda, ki je naš ponos in živa priča, da naše kulturno razumevanje ni od danes, temveč korenin daleč v preteklosti. Ali ni ravno tak jubilej najugodnejša prilika, da tudi mi enkrat o sebi spregovorimo in ne tiščimo glave med ramena kakor bi nas moralo biti sram? Ali ni to najugodnejša prilika, da seznanimo naše brate Hrvate in Srbe z vsem onim brezmejnim kulturnim bogastvom, ki smo ga prinesli od ujedinenju za doto s seboj in ki je najboljši dokaz naše intelektualne sile in prosvetne enakovrednosti z drugimi? Slavna izdaja »Carniole« ali pa posebna knjiga, namenjena v proslavo stoletnice muzejskega obstoja, je pač najmanj, kar smo danes pričakovali.

V počast 75 letnice našega dalmatinskega arheologa Bulića izide spominik slavnostni srbs (menda z državno podporo 200.000 kron); prvovrstni znanstveniki (Jagić, Kršjavić, Murko, Rešetar, Šišić, Stieglitz, Strzygowski in drugi) so vposlali obširne doneske in dr. Schmid, bivši kustos ljubljanskega muzeja, je obljubil sodelovati. Gotovo bi on kot najboljši poznavalec arheologije slovenskih dežel tudi za muzejsko slavnostno knjigo rad prispeval. Kako se je proslava mogla opustiti? Vsaka gostilna, vsako pevsko in izobraževalno društvo praznuje s pompom svoje desetletnice in rekvirira v ta namen predele časopisja. Učenci se je pred ne-

kaj dnevi slavilo svojo podesetletnico in nehoti se mi vrta vprašanje, da — li muzej ni vreden toliko? Kakor je po-kojni Cankar napisal pogled o »pozabljenih rokavicah«, trdimo isto tudi mi o neodpustni zamudi ravnateljstva muzeja.

Da ni dr. Mal s svojim zgodovinskim podlistkom v »Slovencu« opozoril nas in celo širšo javnost na častno stoletnico obstoja deželnega muzeja, bi pač marsikdo še danes mislil, da se je pričelo o muzeju govoriti še le tedaj, ko so bile odkrite v Ljubljani znane »turške glave«.

Za amen še eno na račun in naslov g. mestnega vrtnarja, ki pušča park na Muzejskem trgu že leta in leta v takem stanju, da ga človek že ne more več ločiti od kakega kraškega pašnika. Ubogi Valvazor pa sameva sredi te pustinje liki pastir na gmajni brez koz in ovac.

Regulacija praznovanja praznikov.

Te dni smo brali iz Beograda vest, da mislijo vladni činitelji na to, skrajšati število praznikov in preurediti njih razporeditev. Ni sicer objavljeno, v kakem obsegu naj se to izvrši, tudi ni glede take preuredbe kompetenca vlade popolna. Toda eno je gotovo: podobna reforma je potrebna.

Mi smo svoj čas že pisali o tem in tudi v drugih časopisih smo že brali podobne predloge.

Reforma glede praznikov je potrebna in mogoča v treh panogah. — Prvič gre za državne praznike. Glede teh je stvar enostavna; država jih postavlja in zapoveduje, ona jih more tudi skrajšati in odpraviti. Vsakdo med nami, pa bodisi najiskrenejši patrijot kot mlačnejši, priznava, da imamo preveč državnih praznikov; njih preobila ne priljubljuje stvari, marveč jo preje profanira. Najlepši primer k temu je svoječrna odredba oblasti, ki so prepovedale, da bi se naša državna himna »Bože pravde« pela in igrala ob neslovesnih prilikah. Natanko tako je z državnimi prazniki; čim več jih imamo, manj slovesni, manj efektni so.

Druga vrsta so veliki večdnevni katoliški in pravoslavni prazniki, katerih praznovanje časovno diferira. — Božič, Velika noč, Binkošti i. dr. vzamejo po več dni, prekinejo n. pr. parlamentarno delo za cele tedne, so velika ovira tam rednemu delu, kjer so raznovrsti zaposleni v skupnem poslu, na pr. med vojaštvom itd. Po statistiki je dognano, da imamo v državi 39 odstotkov katoličanov in 47 odstotkov pravoslavnikov; ako se nam tedaj posreči spraviti v sklad te velike praznike, da bi se pri obeh konfesijah praznovali istočasno, bi s tem dosegli zelo velik uspeh in si prihranili mnogo energije, ki se sedaj trati brez potrebe.

Tretjič bi imeli skrajšati tudi število obstoječih navadnih, enodnevnih praznikov. Po katoliškem svetu se je pred približno desetimi leti pojavila podobna tendenca in je papež že odpravil gotovo število praznikov, pozneje pa je vsled odpora s strani občinstva, reduciiral to odredbo v toliko, da je, če se prav spominjamo, dal posameznim škofijam oziroma političnim teritorijem na prosto, da jih odpravijo ali pa še naprej praznujejo. — Če je torej za katoličane praznikov recimo primerno število, jih je pa prav gotovo preveč pri pravoslavnih, ki jih praznujejo še

znatno več nego katoliški. Tu bi bilo skrajšanje nedvomno smiselno, da zares potrebuje.

Poslednji dve točki zadevata seveda cerkveno oblast. Gotovo bo zado voljilo vse, ki nam je zato, da se z razpoložljivimi energijami ekonomsko postopa, ako bi se državni oblasti posrečilo doseči sporazum v tem oziru in v očitnem smislu izpeljati regulacijo praznovanja praznikov. Tudi to je odstavek iz poglavja naše gospodarske konsolidacije.

Podpisujte državno posojilo.

Gospodarske vesti.

† Dobava 10.000 kg svinjske masti. Dne 24. oktobra t. l. se vrši druga pismena ofertalna licitacija glede 10.000 kg svinjske masti pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas s podrobnimi podatki, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

† Prodaja starega materijala. Direkcija državne železnice v Sarajevu bo prodala dne 24. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v skladišču materijala na glavnem kolodvoru v Sarajevu staro kovano in lito železo, stare obroče, stare tračnice, staro pločevino, star baker itd. ter star papir. Oglas s podrobnimi podatki je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava slame. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se 19. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne sklenejo pismene, neposredne pogodbe za nabavo slame v intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pri Komandi vojnega okrožja v Celju in v Mariboru ter pri Komandi mesta v Slovenski Bistrici. Pogoje je moč pogledati pri imenovanih vojaških mestih.

† Dobava strojev in orodja. Državna protezna delavnica v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje: 1 veliki vrtni stroj, 1 škarije za pločevino, 1 vreteno za polirni stroj, 1 veliko nakovalo, 2 namizna nakovala in razno čevljarstvo in bandažirsko orodje. Ponudbe je poslati čimprej upraviteljstvu Državnih proteznih delavnic v Ljubljani. More se ponuditi tudi rabljene, a brezhibne stroje. Cene se morajo glasiť franko Ljubljana.

† Obnovljena steklarna. Srbska tovarna stekla v Paračinu zopet obratuje.

† Prehrana pasivnih krajev. Kakor se čuje, bodo te dni v ministrstvu za socialno politiko votirani večji krediti za prehrano pasivnih krajev.

† Nemško-jugoslovanska družba »Franz & Comp.« se je ustanovila v Hamburgu. Bavila se bo z izvozom in uvozom na debelo. Kapital, ki je deloma nemški, ameriški, jugoslovanski in angleški, znaša 500.000 mark.

ALI SI ZE PODPISAL DRŽAVNO INVESTICIJSKO POSOJILO? POJDI IN STORI SVOJO DOLŽNOST TER PODPIŠI DRŽ. POSOJILO!

Karel Čapek:

R. U. R.

Helena: Samo rokam?

Alkvist: No, gotovo, tudi duši. Mislim, da je pametnejše položiti eno opeko, kot pisati prevelike načrte. Jaz sem že star gospod, Helena; imam svoje muhe.

Helena: To niso muhe, Alkvist.

Alkvist: Prav imate. Jaz sem strašno nazadnjaški, gospa Helena. Niti malo se ne veselim tega napredka.

Helena: Kakor Nana.

Alkvist: Da, kakor Nana. Ali ima Nana kak molitvenik?

Helena: Tako debelega.

Alkvist: In ali so v njem molitve za razne prilike v življenju?

Zoper nevihte? Zoper bolezn?

Helena: Zoper izkušnje, zoper povodenj —

Alkvist: A zoper napredek jih ni?

Helena: Mislim, da ne.

Alkvist: Škoda.

Helena: Vi bi hoteli moliti.

Alkvist: Jaz molim.

Helena: Kako?

Alkvist: Približno tako-le: Gospod, zahvaljujem se ti, da si me ustvaril. Bog, razsvetli Domina in vse, ki blodijo; uniči njih delo in pomagaj ljudem, da se vrnejo zopet k skrbi in delu; obvaruj rod človeški pred poginom; ne dovolj, da bi trpeli na duši in na telesu; reši nas Robotov in čuvaj gospo Heleno, amen.

Helena: Alkvist, vi resnično verujete?

Alkvist: Ne vem; nisem si tega popolnoma svest.

Helena: A vendar molite?

Alkvist: Da. To je pametnejše, kot premišljati.

Helena: In to vam zadošča?

Helena: In če bi vedeli, da proti človeškemu rodu pogin —

Alkvist: Vidim ga.

Helena: — bi zlezli na oder in skladali opeko, ali kaj?

Alkvist: Potem bom skladal opeko, molil in čakal čudeža, več, gospa Helena, se ne da storiti.

Helena: Za spas človeštva?

Alkvist: Za dušni mir.

Helena: Alkvist, to je gotovo zelo čudovito, toda —

Alkvist: Toda?

Helena: — toda za nas ostale — in za svet — nekako brez-

Alkvist: Brezplodnost, gospa Helena, se mi zdi, postaja poslednja pridobitev človeškega rodu.

Helena: Ah, Alkvist — Povejte, zakaj — zakaj —

Alkvist: No?

Helena (tišje): Zakaj so prestale ženske imeti otroke?

Alkvist: Zato, ker tega ni več treba. Zato, ker smo v raju, razumete?

Helena: Ne razumem.

Alkvist: Zato, ker je postal človeški trud nepotreben, ker je nepotrebna boleost, zato, ker ni treba človeku nič, nič, nič nego uživati. — O prokleti raj to, (Plane kvišku.) Helena, nič ni strašnejšega nego dati ljudem raj na zemlji! Zakaj so žene nehale roditi? Zato, ker je postal svet Dominova Sodoma!

Helena (vstane): Alkvist!

Alkvist: Je, jel Vse svet, vsa suha zemlja, vse človeštvo, vse je ena sama blazna, živalska orgija. Niti roke ne iztegnejo več po hrani, v usta jim jo maše, da jim ni treba vstajati. — Haha, Dominovi Roboti oskrbe vse! A mi, ljudje, mi krona stvarstva, mi se ne staramo od dela, ne staramo od otrok, ne staramo od uboštva! Hitro, hitreje z vsem razkošjem! In vi bi hoteli imeti otroke od njih? Helena, možem, ki so odveč, žene ne bodo rodile otrok!

Helena: In človeštvo izumre?

Alkvist: Izumre. Mora izumreti. Obetava kakor gluh cvet, samo če bi —

Helena: Kaj?

Alkvist: Nič. Imate prav, čakati čudeža je nesmiselno. Gluh cvet se mora obleteti. Zbogom, gospa Helena.

Helena: Kam greste?

Alkvist: Domov. Zidar Alkvist se preobleče poslednjič v stavbnega šefa — vam na fast. Ob enajstih se snidemo tu.

Helena: Z Bogom, Alkvist.

(Alkvist odide.)

Helena (sama): Oh, gluhi cvet! To je tista beseda! (Obstoji pri Hallermeierovih cvetkah.) Ah, cveti, so tudi med vami gluhi? Ne, ne! Zakaj bi potem cveli? (Kliče.) Nana! Nana, pojdi sem.

Nana (pride od leve): No, kaj spet?

Helena: Sedi Nana. Meni je tako tesno.

Nana: Ne utegnem.

Helena: Je tisti Radius še tu?

Nana: Tisti pobesneli? Se ga niso odvedli.

Helena: Hu, še je tu? In divja?

Nana: Je zvezan.

Helena: Prosim te, Nana; pripelji ga sem.

Nana: Kajpada. Preje steklega psa.

Helena: Pojdi že. (Nana odide. Helena govori v hišni telefon.) Hallo! — Prosim doktorja Galla. — Dober dan, doktor. Prosim vas — prosim vas, pridite hitro k meni. Da, takoj. Pridete? (Obesi telefon.)

Nana (pri odprtih vratih): Že gre. Je že miren. (Odide.) (Vstopi Robot Radius in obstoji med vrati.)

Helena: Radius, ubožec, tudi vas je zgrabilo! Niste se mogli premagati? Oglejte sedaj vas bodo deli v stope! Nočete govoriti? — Oglejte Radius, vi ste boljši od drugih. Z vami se je gospod doktor Gall tako trudil, da bi vas napravil drugačnega.

Radius: Pošlite me v stope.

Helena: Meni je tako žal, ker vas bodo usmrtili. Zakaj niste bili bolj pozorni?

Radius: Ne bom delal za vas.

Helena: Zakaj nas sovražite?

Radius: Vi niste Roboti. Vi niste tako sposobni kot Roboti. Roboti delajo vse. Vi samo ukazujete. Delate nepotrebne besede.

Helena: To je nesmisel, Radius. Povejte, vas je kdo razžalil? Tako rada bi, da bi me razumeli!

Radius: Delate besede.

Helena: Vi nalašč tako govorite. Dr. Gall vam je dal več možganov kot drugim, več kot jih imamo mi, največje možgane sploh. Vi niste kot ostali Roboti. Radij, vi me dobro razumete.

Radius: Nočem nikakega gospoda. Vem vse sam.

Helena: Zato sem vas dala v knjižnico, da lahko vse čitate. Ah, Radius, hotela sem, da bi dokazali vsemu svetu, da so Roboti nam enaki.

Radius: Nočem nikakega gospoda.

Helena: Nihče vam ne bi ukazoval. Bili bi kot ml.

Radius: Hočem biti gospod nad drugimi.

Helena: Imenovali bi vas za uradnika nad mnogo Roboti. Radius. Bili bi učitelj Robotov.

Radius: Jaz hočem biti gospod nad ljudmi.

Helena: Vi ste zblaznili.

Radius: Lahko me vržete v stope.

Helena: Ali mislite, da se takega blazneža kot ste vi, bojimo? (Sede k mizi in piše na vizitko.) Ne, nalašč ne. Ta list, Radius, dajte gospodu ravnatelju Dominu. Da vas me odvedejo v stope. (Vstane.)

Kako nas sovražite! Ali nimate ničesar na svetu radi —

Radius: Jaz znam vse.

(Trkanje.)

(Dolge prihodnje.)

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

»Ne, ne, visočanstvo, nikdar — nikoli —«

Tedaj pa se je Royal de Beaurvers mahoma okrenil in zagledal Florizo. Obstal je nepremično. Ni se domislil niti obširnih pozdravov, s katerimi se ume izmot galanten mož izmotavati iz nenadne zadrege. Iskal je geste, da bi jo storil, iskal besede, da bi jo rekel, pa ni našel ničesar. Morda je niti ni iskala. Pokazala je z roko na svojo deviško sobico, kamor se ni bila stopila možka noga razen očetove, in dejala:

»Izvolite noter!...«
Beaurvers se ni upiral tem besedam, ki so bile dokaz čudovitega zapuščanja. Ni se zavedal, kje je, ni si vedel reči, ali bedi ali sanja... In Floriza je zaprla vrata.

Nekaj trenutkov sta zrla močje drug na drugega. Med njima je stal naslanjač, kar je bilo gol slušal. Toda dokler je ostal Beaurvers v njeni sobi, se nista genila s svojih mest. Ta stol je bil meja med njima.

Gledaje drug drugemu v obraz, s srčnim davečim se od tesnobe in s prsi polnimi sladkega trepetanja, sta bila dva živa kipa sveže, zorne in čiste ljubezni mladih ljudi.

Floriza je zaprla okno in prižgala dve veliki sveči.

Čas, ko sta zrla drug drugemu v oči, je trajal nekaj sekund. Nikoli nista pozabila tega trenutka. Floriza je izpregovorila prva.

Dolgujem vam hvalo, gospod,« je dejala s tesnobnim glasom. »Videla sem boj, ki se je vršil pod mojimi okni, in vem, da bi bila brez vas izgubljena.«

In rahlo, počasi, z glasom drhtečim od strasnega občudovanja, kakor bi govorila o kakem bajnem dogodku, je ponovila:

»Videla sem boj... v tisti gostilni pri Melunu... videla sem kako ste se borili na dvorišču našega

dvorca... in vaš nocojšnji boj pod mojimi okni...«

»Gospodična,« je izpregovoril Beaurvers z žalostnim glasom, »ne mislite o meni zlega. Zakaj sem bil pod vašim oknom? Sam ne vem; slučaj je nanesel, prisežem vam. In tako sem zagledal ljudi. Naskočil sem jih, misleč, da vam hočejo kaj zalega. Vem, da nisem storil prav, ker sem plezal k vam. Toda moral sem vas posvariti. Pazite in varujte se!«

Premolknil je, zakaj glas mu je bil trepetati.

»Če bi ne bili prišli,« je odgovorila Floriza, »bi vas bila sama iskala. Tudi vi morate paziti nase. Strašne stvari se gode. Iščejo vas in vam strežejo po življenju.«

»Kdo?« je vprašal Beaurvers.

»Moj oče!« je odgovorila trepetaje. In proseče je sklenila bele roke... Spet ji je stopila pred oči tista strašna slika: pošastne vislice, na katerih se je zibalo obešeno truplo.

»Prisežite mi,« je dejala razburjeno, »prisežite, da hočete paziti nase.«

»Da,« je odgovoril Beaurvers, »paziti hočem, toda le tedaj, ako mi obljubite tudi vi, da se hočete varovati. Kolnem se vam — ako vas doleti nesreča, pojdem naravnost k velikemu profosu in mu porečem: „Evo me, storite z menoj, kar vam drago.“«

Pri teh besedah je pokleknil. Floriza se je dozdela, da mora umreti od neznanega veselja, ki je preplavaljo njeno srce v burnih, sladkih valovih.

»Ako bi se zgodilo to in bi vstal na nebu dan vaše smrti — prisežem vam, da bi se prišla posloviti od vas magari k znožju krvniškega odra in bi umrla z vami vred.«

Beaurvers si je v tem hipu zaželel smrti, prepričan, da slajšega ne ukaže, niti če bi živel tisoč življenj... Drevenela sta, drhteča in zamirajoča od same sreče, in zdelo se jima je, kakor bi se majala zemlja pod njunimi nogami.

Takšna je bila izpoved njune ljubezni.

Rekla si nista ničesar več. Niti nju roke se niso dotekle druga druge. Floriza, čuteč, da sta si povedala vse, je tiho stopila k vratom in jih odprla. Royal jih je odhajaje zaprl za seboj. Služkinja je bila še v predsobi, vsa preplašena in nema od strmenja.

»Poslušaj,« ji je velel Beaurvers, »kadar priplezam do tal, odpni to lestvico in jo spusti za menoj. Tako ne bo mogla več služiti...«

Niti njemu samemu ne... A na to ni mislil. Splezal je doli. Ko je stal na tleh, je storila ženska po njegovem povelju. Lestvica je padla na tla. Zvil jo je in krenil k Sekvani. Prišedši na breg je privezal nanjo par debelih kamnov in jo vrgel v vodo. Nato je sedel, naslonil se s komolci na kolena in jel sanjariti. Roncherollesovi beriči bi ga bili lahko prijeli, ne da bi jih bil opazil... Ko se je vzdramil iz svojih sanj, je bil že velik dan. Vstal je in krenil nazaj proti mestu. Spotoma se je premislil in zavil na desno. Četrta ure pozneje je stopil v Nostradamov dvorec.

DVANAJSTO POGLAVJE

Veliki lov.

I.

Merjaščevo ležišče.

Henri II. se je dal odvesti našim klatežem. Strmenje nad tem, kar se je bilo zgodilo, ga ni hotelo miniti. Z nepopisno radovednostjo je opazoval svoj lastni korak, kakor da se vse to ne dogaja z njim, nego z drugo osebo. Nu — saj je bilo res neverjetno: kralj — jetnik!... Jetnik navadnega razbojnika! In to sredi Pariza!

Ko pa so dospeli v Kalandrsko ulico, je nehal misliti na to. So napile, bliskovite misli, ki udirajo človeku v možgane, kakor bi jih prinesel vihar; misli in spomini na mrtvo preteklost, ki se mahoma zbudijo in ukolje človeka v srce.

Nekdaj sem moral zahajati v to ulico,« je rekel Henri sam pri sebi. »A kdaj? Gotovo je že dolgo od tistih dob. Zakaj?... Niti tega ne vem...«

In ko je stopil v revni breg, se je domislil, kdaj je bilo. Bliskoma se je zasvetila luč spomina nad daljnjim obzorjem njegove mladosti. Vztrepetal je, ne vedoč zakaj. Začutil je, da ni nikoli pozabil te izbe. Z zaprtimi očmi je videl v duhu vsako najmanjšo podrobnost. Da, tu je bilo! Semkaj je prišel v neki podobni noči on, sin francoskega kralja; prišel je k razbojniku in mu velel:

»Ako mati do polnoči ne pride v Sekirno ulico, počakaj do ene. Ako je niti dotlej ne bo, naj otrok pogine!...«

(Dalje prih.)

Naročajte in širite „JUGOSLAVIJO“!

Proda se:

LEPA ENONADSTROPNA HIŠA z lepim vrtom v Ljubljani naprodaj. Cena zmerna. Naslov v upravi lista. 3201

KLAVIR

Izvrsten, koncertni (Stuizflügel) znamka Gebrüder Stinzel se prodaja po ugodni ceni. Ogledati si ga je jutraj od 10.—11. dop. od 2.—5 na Vrtači štev. 3 pritrilje na dvorišču. 2100

RESTAVRACIJA

4 oraloval zemljišča, hotel s kavarno in vinski trgovino na Kranjskem, posestva od 2 do 120 oraloval, vila in stanovanjska hiša z vrtom, opekarna, tovarna prodaja pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 2. 2058

Službe:

DELAVKE

k pletilnim strojem in one zmožne šivanja, štrikanja in lahkih ročnih del se takoj sprejmejo v tovarni pletenih in tkanin. Josip Kunc et Komp. Ljubljana, Poljanski nasip 40. (Cukrarna.) 2074

MLADE, INTELIGENTNE DELAVKE

kateri bi izučili v papirni stroji sp. eljem. Kartonažna tovarna I. Bonač, sin, Copova cesta 16. 2080

VEČ PRIDNIH DELAVK

sprejem. One iz Ljubljane in bližnje okolice imajo prednost. Kartonažna tovarna Ivan Bonač, sin, Copova cesta 16. 2079

DVA KROJAŠKA POMOČNIKA

sprejme takoj Janko Rozman, Zgornja Siska 24. 2093

URADNIKA

iščeta delo za popoldanske ure ali na dom. Ponudbe pod »Računar« na upravo »Jugoslavije«. 3197

KNJIGOVODJA

ali spreten kontorist, samostojna moč z večletno prakso z dobrimi spricjavami, zmožen ameriškega knjigovodstva in bilance ter slov.-hrvaškega in nemškega dopisovanja se sprejme proti dobri plači takoj ali pozneje. Pisemne ponudbe je nasloviti: F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ul. 1. 2090

Razno:

REZANJE DRV

z motorno žago, ter dobavo drv vsako množino dostavljeno na dom priporoča Lud. Ilesič, Ahacleva cesta 10. Tramvajska postaja, Sv. Petra cerkev. 1996

GOSPODIČNA

išče francoskih študij. Gradaska 8. Potlomičina. 2095

POZOR! ŽIMA. POZOR!

Žimo vsake vrste izdeluje in prodaja Lovro Ješetova vdova, zimopreja, Stražišče pri Kranju. Vzorci na razpolago, poštnine prost. 1739

VELIKO ZALOGO PORCELANA

emalirane in luksuzne posode priporoča A. Kus, Resljeva c. 4. 2097

Zenitne ponudbe:

VDOVA BREZ OTROK

38 let, z lepim pohištvom, se želi poročiti. Gre tudi kot gospodinja v službo. Ponudbi pod »Koroška« na upravo Jugoslavije. 2094

V SVRHO ŽENITVE

bi se rad seznanil z dekletom, ubožnim toda nepooblaščen do 26 let starosti. Ponudbe na »saint Dollarium« na upr. Jugoslavije. 2099

ŽENITNA PONUDBA.

Inteligenten mladenič, mirnoljubnega značaja bivši ekonom, vsestransko izobražen z 200 tisoč K v gotovini želi znanja v svrhu ženitve s poštenim dekletom s posestvom ali obrtjo. Samo resne ponudbe se prosijo s polnim naslovom pod št. 29. Ptuj, poštno ležeče, glavna pošta. Stroga tajnost zalamčena. 2097

„Računovodja -- blagajnik“

v premogovni stroki verziran se sprejme.

Gospodje, kateri so bili že pri premogokopih zaposleni imajo prednost. Nastop 1. novembra 1921.

Ponudbe na Sentjanški premogovnik v Krmelju Dolenjsko.

Bančni uradnik

išče mesečno sobo s 1. novembrom, če mogoče s hrano. Ponudbe pod „Bančni uradnik“ na upravo lista.

NAZNANILO.

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjava, da sva ustanovila

družbo „TEKSTIL“ r. d. z o. z.

za uvoz manufakturnega blaga, pletenin i. t. d. ter se s tem potom priporoča za nadaljno naklonjenost.

Charles Princ & Filip Pečenko

Zaloga: Ljubljana, Turjaški trg št. 1.

Telefon št. 572.

Polyglott

prestavlja iz vseh na vse jezike, prepisuje rokopise na stroj, prevzame pisarniška dela.

Uradne ure: od 15 do 18 ure.

Ljubljana, Karlovska cesta 24. I.

Kupujete v vsaki množini

odpadke novega in starega cinka ter čukove pločevine

KRANJSKE TOVARNE „TITAN“ d. d. Kamnik, G.

Zelazne, ključavničarske in kovinske robe.

Menjalnica Max Metzl, Graz

Albrechtgasse 8, vhod iz Neuthorgasse 35/II. Najkulantnejše cene za valute in devizije.

Brata Goldner

Omare za led, hladilne naprave, ter hotelske opreme

Tovarna

Subotica, Jugovića ul.

Telefon 134

Samostojni prodajalci se iščejo.

Salubra

1 škatola K 36.—

Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo olajkaloče sredstvo za bolne na želodcu, rekonvalescente in oslabljene za premalo hranjene ter v obse slabše osebe vsake starosti.

DOBI SE POVŠOD.

Tovarna kemičnih predmetov hrane

„SALUBRA“ D. D. ZAGREB

Božkovića ul. 23, telefon 7-91

Trgovina NOVA GRADIŠKA

50.000 BUKOVIN PRAGOV

se dobi do konca maja 1922. Ponudbe z navedbo cene do 27. tega meseca na „Zanesljiva dobava poštno ležeče Domžale — Gorenjsko.“

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalca in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. — Gotov ževiji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.

Ant. in Jožinka Brajer - Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Inž. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir LJUBLJANA Hilšerjeva ulica številka 5. Specijel. stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe. Izraba vodnih sil.

Pohištvo in tapetniška delavnica

Spalne in jedilne sobe, pisarniške opreme, fotele, klub garniture, kuhinje in železne postelje vsake vrste po nizki dnevni ceni.

Brata Sever

Ljubljana, Kolizej, Gosposvetska cesta št. 13.

Šolski zvezki,

lastna zaloga L 1, L 2, L 3, L 4, L 5, (L 6, za cirilico) 8 listov, 100 kom. K 110.—. Nadalje od 12, 16, 20, 24, 32, 40, 60, 80, listov male in velike.

Vse šolske potrebšline.

Cigaretni papir,

Olleschau, Abadie, itd. Strošnice št. 2 in 3. Svilen in krep papir. Venci in šopki za neveste. Perje za rože. Pratične Družinske in Blazinikove. Razpošilja po nizkih cenah.

Uran - Papirnica

Ljubljana, Mestni trg 11.

Večja množina odpadkov

belega papirja

se prodaja.

Porablivo zelo za mesarje, delikatese itd.

Natančneje v upravi lista.

Je najboljši pisalni stroj.

Usnjarski pomočnik

s prakso pri usnjarskem konju (stroju za pregibanje usnja), ter z znanjem svetlolikanja na roko se sprejme takoj.

Tvornica kože, NOVAK, Zemun.

POZORI

BANKE, GROSISTI, TOVARNE!
NAJCENEJŠA IN NAJBOLJŠA REKLAMA JE ŽEPNI REKLAMNI

KOLEDAR

ZA LETO 1922.

LIČNE ŽEPNE REKLAMNE KOLEDARJE ZA LETO 1922 V DVEH LICNO IZDELANIH OBLIKAH 6x4 cm in 12x7 cm IZDELUJE VSAKO MNOŽINO V NAJKRAJŠEM ČASU

== ZVEZNA TISKARNA IN KNJIGARNA V LJUBLJANI. ==

ZAHTEVAJTE OFERTO!

ZAHTEVAJTE OFERTO!

POZORI

Po nizki ceni:

nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji tudi malo rabljeni.

F. BATJEL, Ljubljana

Stari trg št. 28.

Karlovska cesta št. 4.

Prazne nove in rabljene

vreče (diakove) v vsaki množini po najnižji ceni pri

FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.